

Guia de sortides laborals de la dansa a Catalunya

Associació de Professionals
de la dansa de Catalunya

Publicació de l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya (APdC)

Autora: Gemma Calvet i Villena
Edició: APdC

Comissió d'educació 2011

Gemma Calvet
Livio Panieri
Anna Roblas
Anna Sánchez

Junta Directiva 2011-14

Xavier Martínez (president)
Anna Sánchez (vicepresidenta)
Mercedes Recacha (secretària)
Pilar López (tresorera)
Cecilia Colacrai (vocal)
Jordi Cortés (vocal)
Sebastián García Ferro (vocal)
Livio Panieri (vocal)

Equip de gestió

Tracy Sirés Neal (gerència)
Sandra Bogopolsky (coordinació de projectes)
Xènia Guirao (comunicació)
Gemma Daban (atenció al soci i administració)

Podeu descarregar-vos la versió digital
d'aquesta guia a: www.dansacat.org

Barcelona, desembre de 2011

1. INTRODUCCIÓ

Estat de la qüestió: estudiar dansa a Catalunya 08

2. ELS NOSTRES ESTUDIS: LES TITULACIONS EN DANSA

Marc legal	14
2/01. El títol professional de Dansa	16
2/02. El títol superior de Dansa	17
2/03. El grau en Dansa	23
2/04. Títols anteriors a la LOGSE: equivalències amb el títol superior de Dansa	25
2/05. Estudis de postgrau: màsters i doctorat	28
2/06. Títols sense validesa acadèmica i títols homologables	32
2/07. Les habilitacions	33
2/08. La figura de l'especialista	35

3. ON PUC TREBALLAR?

3/01. Oposicions a l'Administració	37
3/02. Borsa d'interins de professorat de secundària	38
3/03. Conservatori Professional i Superior de Dansa de l'Institut del Teatre	40
3/04. Escoles autoritzades	41
3/05. Escoles municipals de música i dansa no autoritzades	42
3/06. Altres sortides professionals	43
Docència en centres privats no autoritzats i en altres tipus de centres	43
Treballar en una companyia de dansa	43
Participació en projectes educatius	43
Sortides en altres àmbits	44

4. QUADRE EXPLICATIU

Annex 1. Relació de centres	51
Annex 2. Borses de treball	53

1. INTRODUCCIÓ

Tradicionalment, els estudis de dansa mai no havien estat connectats amb el règim educatiu general. Les sortides professionals dels que havien cursat aquests estudis eren normalment ballar en una companyia o fer classe en ensenyaments no reglats, i la legislació específica sobre aquestes sortides era gairebé inexistent.

La Llei orgànica 1/1990, de 2 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) va optar per incloure els ensenyaments de dansa dins del sistema educatiu i els va situar com un ensenyament de règim especial més. La llei va preveure un grau elemental, un grau mig i també una titulació superior equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària: es tractava del grau superior en Dansa, una gran novetat. Amb la LOGSE, doncs, la dansa s'integrava per fi en el sistema i adquiria el rang universitari.

Noves sortides laborals van aparèixer llavors per als titulats en Dansa. No només per als titulats del nou grau superior previst per la LOGSE, sinó també per a tots aquells posseïdors de l'antiga titulació oficial desapareguda amb aquesta llei, als quals la LOGSE i el seu desplegament oferien un procediment d'equivalència, a efectes de docència, amb el nou títol superior.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE) va fer un pas més enllà que la LOGSE i, amb la voluntat d'equiparar els estudis superiors de dansa amb la resta d'estudis universitaris, va crear el grau en Dansa –en substitució del grau superior en Dansa de la LOGSE–, que és del tot assimilable a la resta de graus universitaris de nova creació. A més d'aquest nou grau, i com succeeix amb la resta dels graus introduïts en l'anomenat «Procés de Bolonya», és necessària la implementació d'un màster d'orientació pedagògica per exercir la docència de la matèria.

Aquesta successió important de canvis legislatius sembla que han creat un ventall de noves possibilitats quant a sortides laborals per als titulats en Dansa. En la pràctica, de vegades són sortides de difícil accés; i d'altres, encara no estan del tot aclarides per la manca de desenvolupament legislatiu. Des de l'Associació de Professionals de la dansa de Catalunya, en diàleg amb les administracions pertinents, s'intenten resoldre els dubtes i problemes que aquests canvis van generant.

Estat de la qüestió: estudiar dansa a Catalunya¹

Els ensenyaments de dansa a Catalunya es fonamenten en dos tipus d'**oferta formativa: la reglada**, que comprèn diversos nivells i té validesa acadèmica (oficial); i la no reglada, per a aquelles persones que volen acostar-s'hi des d'un vessant més lúdic. Els estudis reglats s'emmarquen dins del règim especial d'ensenyaments artístics, regulats pel Ministeri d'Educació i Ciència del Govern d'Espanya i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i tenen validesa oficial.

A més, es divideixen en **estudis elementals, professionals i superiors** (*per veure la relació de centres, consulteu l'annex 1*). A Catalunya, el **nivell elemental** és no reglat, és a dir, no concedeix cap titulació oficial. Els centres proposen diferents nivells i alguns preparen per als estudis professionals. Malgrat que no són reglats, paradoxalment, Catalunya disposa d'un centre integrat, únic a tot l'Estat espanyol, on s'imparteix el nivell elemental de música i dansa juntament amb els estudis de primària: el CEPESA Oriol Martorell.

Els **estudis professionals** (sis nivells, a partir dels dotze anys) es poden fer en centres públics i privats. Des del curs 2000/01, l'Institut del Teatre té en funcionament a la seu de Barcelona un centre integrat de dansa i educació secundària obligatòria (ESO): l'Escola d'Ensenyament Secundari Artístic/Conservatori Professional de Dansa. Aquests estudis integrats permeten als alumnes seguir alhora, i en un mateix centre, l'educació obligatòria de regim general i els estudis professionals de dansa. Amb la superació d'aquests estudis reglats s'obté el títol professional de Dansa. Els **estudis superiors** (quatre nivells) també es poden fer en aquest mateix conservatori.

D'altra banda, a Catalunya hi ha més de 350 centres que ofereixen **formació no reglada**. Malgrat que amb aquests estudis no s'aconsegueix una titulació oficial i que existeixen diferents tipus de programes, algunes escoles permeten assolir un nivell professional.

1) Apartat fet a partir de la pàgina 8 del document «Junts per la dansa. Mesures per al desenvolupament de la dansa a Catalunya», publicat per l'APdC l'abril de 2011.

Hi ha diferents tipus d'espais que ofereixen cursos de dansa:

- **Escoles de dansa públiques i privades autoritzades** (més de seixanta): estan regulades per la Generalitat de Catalunya i ofereixen ensenyaments de diferents tècniques. Els certificats acreditatius de la formació realitzada en aquests centres no tenen validesa oficial. No obstant això, la qualitat i el prestigi dels estudis poden estar reconeguts dins de la professió i el seu entorn.
- **Escoles municipals:** hi ha una vintena d'escoles públiques (les municipals de dansa i les municipals de dansa i música). Sis d'aquestes estan autoritzades.
- **Centres de dansa privats no autoritzats:** ofereixen cursos de dansa de diferents tècniques, nivells, estils, programes, etc. En alguns d'ells s'imparteixen tant les tècniques reconegudes en els estudis reglats, com d'altres amb voluntat professionalitzadora que no gaudeixen d'una titulació oficial a Catalunya (jazz, hip hop, dansa del ventre, claqué...).
- A més a més, hi ha una gran varietat d'**espais no especialitzats en dansa** que també organitzen cursos i tallers en un format més lúdic: centres cívics, casals, gimnasos, etc.

Ensenyaments de dansa i la seva correspondència amb els ensenyaments de règim general.

Edats	Ensenyaments de règim general	Ensenyaments de dansa reglats	Ensenyaments de dansa no reglats (3)	
Més de 18 anys	Universitat o altres	Ensenyaments superiors (1)	Formació no professionalitzadora	Formació professionalitzadora
16-18 anys	Batxillerat o cicles formatius	Ensenyaments professionals (2)		
12-16 anys	ESO PQI			
6-12 anys	Educació primària		Nivell elemental	
4-6 anys	Educació primària		Iniciació i sensibilització	

(1) Conservatori Superior de Dansa.

(2) Conservatori Professional de Dansa i centres autoritzats d'ensenyaments artístics professionals de dansa.

(3) Escoles autoritzades i no autoritzades, i altres centres on es fa dansa.

Cursant ensenyaments no reglats es pot accedir a ensenyaments reglats tant de grau professional com de grau superior, sempre que se superin les proves d'accés corresponents.

2. ELS NOSTRES ESTUDIS: LES TITULACIONS EN DANSA

Hi ha un **gran ventall de titulacions, diplomes i estudis de dansa**, fruit d'una legislació canviant i d'una falta d'interès persistent en la matèria per part de les administracions. D'una banda, hi ha el títol superior de Dansa previst per la LOGSE (última promoció: 2009-2010), les titulacions en Dansa anteriors a la LOGSE (per a les quals es va preveure una equivalència amb el títol superior), el títol professional de Dansa i el nou grau en Dansa de la LOE (primera promoció: 2010-2011). D'altra banda, hi ha els títols estrangers homologats i les anomenades «habilitacions generals i específiques en Dansa». Malgrat que no són títols, permeten impartir docència en escoles autoritzades.

Lleis orgàniques d'educació

Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, BOE núm. 238 del 04/10/1990.

Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació de Catalunya, BOE núm. 106 del 04/05/2006.

Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, d'universitats, BOE núm. 89 del 13/04/2007.

▼ Tipus de titulació

Títol anterior a la LOGSE - Equivalent a efectes de docència

Reial decret 169/2004, de 30 de gener, BOE núm. 36 del 13/02/2004.

Reial decret 798/2005, d'1 de juny, BOE núm. 172 del 20/07/2005.

Resolució de 31 març de 2006, BOE núm. 89 del 14/04/2006.

Títol anterior a la LOGSE Equivalent a efectes de docència per impartir classe al nivell elemental i al grau professional

Reial decret 899/2010, de 9 de juliol, BOE núm. 169 del 13/07/2010.

Grau Superior de Dansa especialitat Pedagogia de la dansa o Coreografia i tècniques d'interpretació de la dansa

Reial decret 1463/1999, de 17 de setembre, BOE núm. 233 del 29/09/1999.

Ordre ENS/257/2011, de 30 de setembre, DOGC núm. 5982 del 11/10/2011.

Grau en Dansa especialitat Pedagogia de la dansa o Coreografia i tècniques d'interpretació de la dansa

Reial decret 1614/2009, de 26 d'octubre, BOE núm. 259 del 27/10/2009.

Reial decret 632/2010, de 14 de maig, BOE núm. 137 del 05/06/2010.

Resolució EDU/2536/2010, de 20 de juliol, DOGC núm. 5680 del 28/07/2010.

Resolució ENS/3775/2010, de 17 de novembre, DOGC núm. 5765 del 29/11/2010.

Màsters, doctorat, Espai Europeu d'Educació Superior (EEES)

Reial decret 56/2005, de 21 de gener, BOE núm. 21 del 25/01/2005.

Reial decret 365/2007, de 16 de març, BOE núm. 81 del 04/04/2007.

Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, BOE núm. 260 del 30/10/2007.

Grau professional en Dansa, especialitat Dansa clàssica, Dansa contemporània, Dansa espanyola o Ball flamenc

Resolució EDU/289/2009, de 26 de maig, DOGC núm. 5396 del 09/09/2009.

Reial decret 898/2010, de 9 de juliol, BOE núm. 169 del 13/07/2010.

▼ Altres

Habilitació

Reial decret 179/1993, de 27 de juliol, DOGC núm. 1779 del 04/08/1993.

Ordre del 13 de gener de 1995, DOGC del 03/02/1995.

Figura de l'especialista

Reial decret 303/2010, de 15 de març, BOE núm. 86 del 09/04/2010.

Homologació de títols estrangers

Reial decret 285/2004, de 20 de febrer, BOE núm. 55 del 04/03/2004.

Borsa d'interins de professorat de secundària

Reial decret 1834/2008, de 8 de novembre, BOE núm. 287 del 28/11/2008.

Escoles autoritzades i escoles municipals

Reial decret 179/1993, de 27 de juliol, DOGC núm. 1779 del 04/08/93.

Reial decret 242/2009, de 27 de febrer, BOE núm. 51 del 28/02/2009.

Consell superior d'ensenyaments artístics i Institut superior de les arts

Reial decret 365/2007, de 16 de març, BOE núm. 81 del 04/04/2007.

Ordre EDU/530/2010, de 8 de novembre, DOGC núm. 5759 del 19/11/2010.

Resolució EDU/3796/2010, de 18 de novembre, DOGC 5766 del 30/11/2010.

2/01.

EL TÍTOL PROFESSIONAL DE DANSA

A Catalunya els estudis professionals de dansa es poden realitzar en centres públics i privats (*per veure la relació de centres, consulteu l'annex 1*). Estan estructurats en **sis anys**, i existeixen les **especialitats següents**:

- Dansa clàssica
- Dansa contemporània
- Dansa espanyola
- Ball flamenc (el Conservatori Professional de Dansa de Catalunya no ofereix l'especialitat de ball flamenc)

Aquests estudis formen professionalment intèrprets de dansa, la sortida laboral dels quals passa sobretot per la seva integració en companyies de dansa. Pel que fa a la docència, els alumnes que obtenen el títol professional de Dansa poden impartir classes en centres no reglats: centres de dansa, activitats extraescolars, associacions, gimnasos, centres cívics i centres similars.

2/02.

EL TÍTOL SUPERIOR DE DANSA

El títol superior de Dansa, o grau superior en Dansa, va ser creat per la LOGSE de 1990, i el va impartir el Conservatori Superior de Dansa entre setembre de 2001 i juny de 2010. Es considera equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària.

Aquesta formació superior s'estructurava en **quatre cursos** i en dues especialitats: **Pedagogia de la dansa, i Coreografia i tècniques d'interpretació de la dansa**.

Sortides professionals per als titulats superiors:

● ESPECIALITAT PEDAGOGIA DE LA DANSA

Titulats abans de l'1/10/2009

1. En ser equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària, els titulats es poden presentar a les **oposicions del grup A** (A1 o A2) on es demani el títol genèric de grau o llicenciatura. Per exemple, al Cos Superior de la Generalitat de Catalunya.
2. Es poden apuntar a la **borsa d'interins de professorat de secundària** del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per impartir l'especialitat d'Educació física.

3. Poden **impartir classes d'Anatomia o Història de la dansa** en el batxillerat artístic.
4. Poden fer de docents en els **estudis superiors de dansa** que s'imparteixen en el Conservatori Superior de Dansa.
5. Poden fer classes en els **estudis professionals de dansa** que s'imparteixen en els conservatoris professionals de dansa (a Catalunya, l'EESA/CPD de l'Institut del Teatre) o en els centres privats que cursen el grau professional (el centre professional de dansa Artemis de Tarragona i el centre professional de dansa Laie d'Allella).
6. Poden impartir docència en els **estudis elementals en les escoles autoritzades de dansa**.

A més a més, poden impartir docència en tots els **centres no reglats**, com ara escoles de dansa no autoritzades, gimnasos, centres cívics; així com activitats extraescolars en centres públics i privats, classes impartides per associacions, etc.; i poden treballar en una companyia de dansa.

Titulats després de l'1/10/2009

Els titulats superiors que han obtingut el títol a partir de l'1 d'octubre de 2009 **necessiten el màster en formació pedagògica** (a l'any 2011, encara no s'ha creat aquesta formació) per:

1. Apuntar-se a la borsa d'interins de professorat de secundària del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per impartir l'especialitat d'Educació física.
2. **Impartir classes d'Anatomia o Història de la dansa** en el batxillerat artístic.
3. Fer de docents en els **estudis superiors de dansa** que s'imparteixen en el Conservatori Superior de Dansa.

4. Fer classes en els **estudis professionals de dansa** que s'imparteixen en els conservatoris professionals de dansa (a Catalunya, l'EESA/CPD de l'Institut del Teatre) o en els centres privats que cursen el grau professional (el centre professional de dansa Artemis de Tarragona i el centre professional de dansa Laie d'Allella).
5. Impartir docència en els **estudis elementals en les escoles autoritzades de dansa**.

Sense el màster, les sortides són les següents:

En ser equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària, els titulats es poden presentar a les **oposicions del grup A** (A1 o A2) on es demani el títol genèric de grau o llicenciatura. Per exemple, al Cos Superior de la Generalitat de Catalunya.

A més a més, poden impartir docència en tots els **centres no reglats**, com ara escoles de dansa no autoritzades, gimnasos, centres cívics; així com activitats extraescolars en centres públics i privats, classes impartides per associacions, etc.; i poden treballar en una companyia de dansa.

● ESPECIALITAT COREOGRAFIA I TÈCNiques D'INTERPRETACIÓ DE LA DANSA

Titulats abans de l'1/10/2009

Els titulats superiors amb especialitat en Coreografia graduats abans de l'1 d'octubre de 2009 **necessiten el Certificat d'Aptitud Pedagògica (CAP) per:**

1. Apuntar-se a la **borsa d'interins de professorat de secundària** del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per impartir l'especialitat d'Educació física.
2. **Impartir classes d'Anatomia o Història de la dansa** en el batxillerat artístic.
3. Fer de docents en els **estudis superiors de dansa** que s'imparteixen en el Conservatori Superior de Dansa.
4. Fer classes en els **estudis professionals de dansa** que s'imparteixen en els conservatoris professionals de dansa (a Catalunya, l'EESA/CPD de l'Institut del Teatre) o en els centres privats que cursen el grau professional (el centre professional de dansa Artemis de Tarragona i el centre professional de dansa Laie d'Alella).
5. Impartir docència en els **estudis elementals en les escoles autoritzades de dansa**.

Les persones que no hagin cursat el CAP en el seu moment podran cursar el màster de didàctica i pedagogia per poder impartir docència en els supòsits esmentats.

Sense el CAP, les sortides són les següents:

En ser equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària, els titulats es poden presentar a **oposicions**

del grup A (A1 o A2) on es demani el títol genèric de grau o llicenciatura. Per exemple, al Cos Superior de la Generalitat de Catalunya.

A més a més, poden impartir docència en tots els **centres no reglats**, com ara escoles de dansa no autoritzades, gimnasos, centres cívics; així com activitats extraescolars en centres públics i privats, classes impartides per associacions, etc.; i poden treballar en una companyia de dansa.

Titulats després de l'1/10/2009

Els titulats superiors que han obtingut el títol a partir de l'1 d'octubre de 2009 **necessiten el màster en formació pedagògica per:**

1. Apuntar-se a la **borsa d'interins de professorat de secundària** del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per impartir l'especialitat d'Educació física.
2. **Impartir classes d'Anatomia o Història de la dansa** en el batxillerat artístic.
3. Fer de docents en els **estudis superiors de dansa** que s'imparteixen en el Conservatori Superior de Dansa.
4. Fer classes en els **estudis professionals de dansa** que s'imparteixen en els conservatoris professionals de dansa (a Catalunya, l'EESA/CPD de l'Institut del Teatre) o en els centres privats que cursen el grau professional (el centre professional de dansa Artemis de Tarragona i el centre professional de dansa Laie d'Alella).
5. Impartir docència en els **estudis elementals en les escoles autoritzades de dansa**.

Sense el màster, les sortides són les següents:

En ser equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària, els titulats es poden presentar a **oposicions del grup A** (A1 o A2) on es demani el títol genèric de grau o llicenciatura. Per exemple, al Cos Superior de la Generalitat de Catalunya.

A més a més, poden impartir docència en tots els centres no reglats, com ara escoles de dansa no autoritzades, gimnasos, centres cívics; així com activitats extraescolars en centres públics i privats, classes impartides per associacions, etc.; i poden treballar en una companyia de dansa.

2/03.

EL GRAU EN DANSA

El 2006 es va crear un nou grau en Dansa,² semblant a la resta de graus introduïts pel Procés de Bolonya. Aquesta formació cal complementar-la amb uns estudis de màster posteriors, per tal de poder impartir docència en centres reglats. Aquest grau en Dansa va entrar en vigor el curs 2010-11.³ La superació de totes les matèries comporta l'obtenció del títol de graduat en Dansa, seguit de l'especialitat corresponent: Pedagogia o Coreografia.⁴

Els graduats en Dansa necessiten el màster en formació pedagògica per:

- Apuntar-se a la **borsa d'interins de professorat de secundària** del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per impartir l'especialitat d'Educació física.
- **Impartir classes d'Anatomia o Història de la dansa** en el batxillerat artístic.
- Fer de docents en els **estudis superiors de dansa** que s'imparteixen en el Conservatori Superior de Dansa.
- Fer classes en els **estudis professionals de dansa** que s'imparteixen en els conservatoris professionals de dansa (a Catalunya, l'EESA/CPD de l'Institut del Teatre) o en els centres privats que imparteixen el grau professional (el centre professional de dansa Artemis de Tarragona i el centre professional de dansa Laie d'Alèlla).

2) Segons la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).

3) Segons el Reial decret 632/2010, de 14 de maig, que regula el contingut bàsic dels ensenyaments artístics superiors del grau de Dansa establert en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

4) En el curs 2010/11 alguns centres han iniciat aquest procés malgrat que no s'ha publicat el currículum complert dels nous estudis.

- Impartir docència en els estudis elementals en les **escoles autoritzades de dansa**.

Sense el màster, les sortides són les següents:

- En ser equivalent a tots els efectes a una llicenciatura universitària, els titulats es poden presentar a **oposicions del grup A** (A1 o A2) on es demani el títol genèric de grau o llicenciatura. Per exemple, al Cos Superior de la Generalitat de Catalunya.
- A més a més, poden impartir docència en tots els **centres no reglats**, com ara escoles de dansa no autoritzades, gimnasos, centres cívics; així com activitats extraescolars en centres públics i privats, classes impartides per associacions, etc.; i poden treballar en una companyia de dansa.

2/04.

TÍTOLS ANTERIORS A LA LOGSE: EQUIVALÈNCIES AMB EL TÍTOL SUPERIOR DE DANSA

La LOGSE establia el títol superior i el declarava equivalent a tots els efectes al títol de llicenciatura universitària. Aquest avançament era positiu, però requeria tenir en compte, i incloure-hi, tots aquells professionals que havien fet els estudis abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei, gent que en aquell moment havia obtingut la màxima titulació possible en dansa. Per aquest motiu es van posar en marxa les equivalències amb el títol superior.

El Decret 169/2004, de 30 de gener, va establir els requisits per obtenir l'equivalència entre els estudis complets de dansa cursats abans de l'entrada en vigor de la LOGSE i els estudis superiors de dansa que regula aquesta llei. A més a més, en el decret esmentat s'estableixen els complements de formació per a l'obtenció de l'equivalència amb el títol superior. Per obtenir la **declaració d'equivalència a efectes de docència** cal complir un d'aquests dos criteris:

- Acreditar documentalment una experiència professional de al menys tres anys de durada realitzada amb anterioritat al curs 2002-03.

- Superar en el Conservatori Superior de Dansa uns complements de formació d'un mínim de 135 hores en l'especialitat de Pedagogia o Coreografia.

Aquests mòduls de formació complementària podran cursar-se fins el juliol de 2012. Per obtenir l'equivalència dels estudis amb la titulació superior en Dansa, cal dirigir-se al Ministeri d'Educació.⁵

És important tenir en compte que l'equivalència amb el títol superior de Dansa és únicament a efectes de docència. No es pot accedir doncs a postgraus universitaris ni participar en oposicions on es demani el títol genèric de grau o llicenciatura encara que s'hagi obtingut aquesta equivalència.

A partir del 2010, l'antic títol de dansa (el d'abans de l'entrada en vigor de la LOGSE) passa a ser equivalent al títol superior, sense necessitat de fer cap tràmit i només a efectes d'impartir docència en els ensenyaments elementals i professionals de dansa.⁶

Els professionals que tinguin una equivalència hauran de realitzar algun complement de formació pedagògica per impartir docència en centres reglats.⁷

Títols obtinguts	Possibilitats d'impartir dansa en:
Antiga titulació superior i equivalència (RD 169/2004)	Ensenyaments elementals de dansa
	Ensenyaments professionals de dansa
	Ensenyaments superiors de dansa
	Batxillerat artístic
	Borsa d'interins
Antiga titulació superior (RD 899/2010)	Ensenyaments elementals de dansa
	Ensenyaments professionals de dansa

Més informació a: www.dansacat.org/projectes/11

5) www.educacion.es/horizontales/servicios/gestion-titulos/estudios_no_universitarios/artisticas/equivalencia-danza-logse.html

6) Segons el Reial decret 899/2010, de 9 de juliol, que desenvolupa el contingut de la LOE.

7) A data de 2011, no se sap com es formalitzarà aquest complement de formació.

ESTUDIS DE POSTGRAU: MÀSTERS I DOCTORAT

Els estudis de postgrau són tots aquells que es realitzen a la universitat un cop s'ha obtingut el grau. Es poden cursar **postgraus, màsters o doctorats**.

Els màsters

Des de la implantació del sistema de Bolonya, els màsters que es fan a la universitat espanyola poden ser oficials o propis. Es diu que un **màster és «oficial»** quan té validesa acadèmica reconeguda pel Ministeri perquè compleix els requisits establerts al decret que regula els estudis universitaris de postgrau. Hi ha moltes universitats que ofereixen, a més d'aquests màsters oficials, altres **màsters propis**. No estan reconeguts pel Ministeri ni han estat avaluats per l'ANECA.⁸ Malgrat que no són oficials, poden tenir un cert prestigi i, fins i tot, tenir un cost més elevat que els màsters oficials.

Els estudis de màster tenen com a objectiu que l'estudiant adquireixi una formació d'alt nivell en una àrea específica d'un àmbit professional o disciplinari. Entre aquests àmbits s'inclou la investigació, per tant, el màster podrà integrar-se com a part de la formació per a l'obtenció del títol de doctor.

Existeixen alguns **màsters especialitzats en dansa** vinculats a l'Institut del Teatre i/o a d'altres universitats, com ara:

- El Màster en Pràctiques Artístiques Contemporànies de l'Institut del Teatre.
- El Màster en Dansa Moviment Teràpia de la UAB.
- El Màster Oficial Interuniversitari en Estudis Teatral (MOIET) de la UAB.

El màster de formació pedagògica

El futur **graduat en Dansa necessitarà un títol oficial de màster que acrediti una formació pedagògica i didàctica** per tal de poder impartir docència en ensenyaments reglats com ara l'ESO en l'especialitat d'Educació física, el batxillerat en les matèries d'Anatomia de la dansa i d'Història de la música i de la dansa, i també en ensenyaments elementals, professionals i superiors de dansa.

Quan es posi en marxa el màster, els graduats en Dansa que no el realitzin no podran impartir docència en centres reglats.

Com que el curs 2010-11 és el primer a desplegar el nou pla d'estudis per obtenir el grau en Dansa, la primera promoció de graduats en Dansa que necessitarà fer el màster serà la del curs 2014-15.

Els graduats en Dansa que obtinguin aquest títol de màster podran impartir docència tant en centres reglats com no reglats, en una situació idèntica a la que es troben els titulats

8) Agència Nacional d'Evaluació de la Qualitat i Acreditació:
www.aneca.es

superiors en Dansa en l'especialitat de Pedagogia que hagin obtingut la seva titulació abans de l'1 d'octubre de 2009.

A desembre de 2011, el màster de didàctica i pedagogia no s'està impartint, la qual cosa ha generat un greu perjudici a les persones que han obtingut el títol superior de Dansa amb posterioritat a l'1 d'octubre de 2009. Aquests, si no es troben en alguna situació d'exempció prevista, han de cursar obligatòriament el màster de formació pedagògica per poder impartir docència en centres reglats.

Queden exempts de cursar el màster els professionals que acreditin la següent formació pedagògica i didàctica:

- Certificat d'Aptitud Pedagògica (CAP) obtingut abans de l'1 d'octubre de 2009.
- Títols d'especialitzacions didàctiques i Certificat de Qualificació Pedagògica (CQP) obtinguts abans de l'1 d'octubre de 2009.
- Títol superior de Dansa especialitat en Pedagogia obtingut abans de l'1 d'octubre de 2009.
- Títols de Magisteri, Pedagogia, Psicopedagogia, entre d'altres.
- Acreditació d'haver impartit docència durant dos cursos acadèmics complets o, en cas contrari, dotze mesos en períodes continus o discontinus en centres públics o privats d'ensenyaments reglats degudament autoritzats abans del curs 2008-09.

Els estudis de doctorat

Els estudis de doctorat tenen com a objectiu la formació avançada del doctorand o doctoranda en procediments i tècniques d'investigació. Per a l'obtenció del títol de doctor o doctora s'exigeix l'elaboració i la presentació de la corresponent tesi doctoral, que consisteix en un treball científic amb resultats d'investigació originals. A desembre de 2011, encara no existeix cap oferta específica de cap universitat per a aquest tipus d'estudis.

2/06.

TÍTOLS SENSE VALIDESA ACADÈMICA I TÍTOLS HOMOLOGABLES

Ensenyaments sense validesa acadèmica

Moltes escoles catalanes imparteixen el mètode de dansa clàssica de la **Royal Academy of Dance**. Malgrat que són estudis molt estructurats en cursos, exàmens i diplomes, a Catalunya no tenen validesa oficial.

Homologació de títols estrangers ⁹

Homologar títols vol dir declarar-ne la **validesa oficial a Espanya**. Suposa el reconeixement del grau acadèmic corresponent i dels efectes professionals inherents al títol espanyol de referència, així com la possibilitat de continuar estudis d'un nivell educatiu superior.

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya té la competència en matèria d'homologació i convalidació de títols estrangers en ensenyaments no universitaris. En ensenyaments universitaris la competència la té el Ministeri d'Educació.

2/07.

LES HABILITACIONS

L'habilitació és una capacitació professional atorgada pel Departament d'Ensenyament per impartir docència en escoles de dansa autoritzades.¹⁰ En cap cas l'habilitació és una titulació.

Hi ha dos tipus d'habilitacions:¹¹

- **L'habilitació general** per impartir docència en les escoles de música o de dansa per part de persones que no disposen de suficient titulació acadèmica. Amb aquesta habilitació es pot fer tota mena de docència de dansa en escoles autoritzades.
- **L'habilitació específica** per impartir docència en determinades especialitats de música o dansa per a les quals no hi ha titulació específica obtinguda mitjançant ensenyaments reglats (per exemple, hip hop, claqué, etc.).

9) Per a més informació sobre les homologacions: www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament
Apartats: Homologació i convalidació de títols → Ensenyaments de règim especial

10) Segons el Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles autoritzades de música i dansa.

11) El procediment d'habilitació s'estableix a l'ordre de 13 de gener de 1995 de la Generalitat de Catalunya.

Als aspirants a l'habilitació general se'ls demanava, entre d'altres requisits, documentació acreditativa de la dedicació a la pràctica professional com a docent durant més de sis anys, anteriors al 5 d'agost de 1993, i també un cert nivell d'estudis, així com l'acreditatiu d'un centre de reconegut prestigi on s'hagin cursat més de quatre cursos de dansa.

Les habilitacions específiques estan pensades per impartir matèries no reglades en escoles autoritzades de música i dansa. La resolució demana un nivell d'experiència i formació menor que per a les habilitacions generals, i no hi ha cap requisit d'edat.

L'habilitació general en dansa tenia com a objectiu inicial integrar certs col·lectius sense titulació que desenvolupaven la seva activitat docent abans de l'entrada en vigor de la LOGSE (1990). Amb el desplegament d'aquesta (i a continuació amb el de la LOE) es van crear els estudi superiors en Dansa i va néixer el títol superior. Les habilitacions van perdre llavors molt del seu sentit inicial. Estranyament, però, el procés paral·lel d'habilitacions específiques per part del Departament d'Ensenyament no es va aturar i, per tant, al llarg d'aquests anys aquestes habilitacions específiques s'han mantingut com a una forma paral·lela d'accedir a la professió. A desembre de 2011, malgrat que l'ordre que regula les habilitacions és vigent, ens consta que ja no se'n fan més, en espera de la renovació del Reial decret 179/1993.

2/08.

LA FIGURA DE L'ESPECIALISTA

La Llei orgànica d'educació¹² estableix, amb referència a l'ensenyament artístic, la figura docent de l'especialista.¹³

L'especialista és un professor sense titulació que, excepcionalment i per determinades matèries, podrà impartir docència en els conservatoris professionals i superiors de dansa. Es tracta de professionals amb una àmplia trajectòria i de reconegut prestigi artístic.

El Departament d'Ensenyament, en el Reial decret d'escoles autoritzades —que es troba encara en fase de preparació i que s'hauria de publicar durant el 2012—, possiblement inclourà la figura de l'especialista per impartir docència en les escoles autoritzades d'ensenyaments elementals de dansa o música. L'escola podrà contractar especialistes que imparteixin fins a un màxim del 15 % del còmput total d'hores dels ensenyaments no reglats del centre.

12) En l'article 96.

13) Segons el Reial decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen ensenyaments artístics.

3. ON PUC TREBALLAR?

3/01.

OPOSICIONS A L'ADMINISTRACIÓ

El **títol superior de Dansa** és equivalent a tots els efectes a un títol universitari. Això vol dir que els que el tenen i els que tinguin el nou grau en Dansa compleixen el requisit per presentar-se a les oposicions de l'**Administració del grup A** (A1, A2, Il·licenciats).

Les convocatòries d'oposicions relacionades amb l'oferta pública d'ocupació es publiquen en el DOGC, en el cas de la Generalitat de Catalunya; en el BOP, la Diputació; en el BOP i el DOGC, els ajuntaments; i en el BOE, les oposicions de l'Administració estatal.

Titulacions necessàries per presentar-se a una oposició del grup A:

- Titulació superior de Dansa o
- Grau en Dansa

3/02.

BORSA D'INTERINS DE PROFESSORAT DE SECUNDÀRIA

Els **titulats superiors en Dansa** poden accedir a la **borsa d'interins de professors de secundària en l'especialitat d'Educació física**. Els professionals de l'especialitat de Coreografia que van obtenir el títol abans de l'1 d'octubre de 2009 necessiten el **Certificat d'Aptitud Pedagògica (CAP)**; i els titulats posteriors a l'1 d'octubre de 2009 necessiten el **Màster de Formació Pedagògica i Didàctica**, que a desembre de 2011 encara no s'ha creat.

La inscripció en aquesta borsa es realitza on-line, i els passos són els següents:

- Anar a la pàgina web del Departament d'Ensenyament, subapartat «Personal docent».¹⁴
- Cercar la titulació que es té per veure l'especialitat que es pot impartir.

En el cas de la dansa, l'única especialitat que es pot impartir és la d'Educació física.

Poden accedir-hi els titulats superiors en Dansa, amb màster en els casos esmentats, que acreditin formació pedagògica i didàctica. El problema que hi ha a desembre de 2011 és que els titulats superiors poden accedir a la borsa d'interins, però la titulació no puntua, a diferència del que succeeix amb la resta de llicenciaturs. Per tant, en realitat, hi ha molt poques possibilitats d'obtenir plaça.

A desembre de 2011 no es pot accedir a la borsa d'interins per impartir Anatomia de la dansa ni tampoc Història de la dansa. La llei ho contempla, però a la pràctica no és possible.¹⁵

14) www20.gencat.cat

15) Des de l'Associació de Professionals de la dansa de Catalunya, conjuntament amb d'altres associacions, s'està treballant per solucionar aquests dos problemes.

3/03.

CONSERVATORI PROFESSIONAL I CONSERVATORI SUPERIOR DE DANSA DE L'INSTITUT DEL TEATRE

Les **convocatòries de places de professors de l'Institut del Teatre** es publiquen en el Butlletí de la Província de Barcelona (BOPB), però també en l'apartat de «Convocatòria de places» de la web de l'Institut del Teatre *(veure l'annex 2)*.

Poden accedir-hi els titulats superiors en Dansa i equivalents. Un cop creat el màster, serà necessari haver-lo cursat.

3/04.

ESCOLES AUTORITZADES

Les **escoles autoritzades**¹⁶ compleixen uns requisits de titulacions i infraestructures exigits pel Departament d'Educació. Aquest tipus d'institucions poden ser privades o públiques, i poden impartir el nivell elemental en dansa. Els alumnes que cursen ESO o batxillerat i estudis de dansa en aquests centres poden demanar la convalidació de les matèries d'Educació física i d'optatives, depenent de la quantitat d'hores de dansa setmanals que hi facin.

Algunes escoles autoritzades de dansa són de titularitat municipal:

- Escola Municipal de Dansa de Castelldefels
- Escola Municipal de Dansa de Celrà
- Escola de música i dansa municipal Teatre Ateneu Clavé de Tordera
- Escola de Dansa del Consell Comarcal de l'Anoia d'Igualada
- Escola Municipal de Música i Dansa d'Esparreguera

Aquests centres publiquen les seves convocatòries de places per a professors *(veure l'annex 2)*.

16) Existeix l'Associació d'Escoles de Dansa Autoritzades:
www.dansa-aeda.com

3/05.

ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I DANSA NO AUTORITZADES

Moltes **escoles municipals** que inicialment eren de música, en l'actualitat ho són de **música i dansa**. Acostumen a oferir ensenyaments no reglats.¹⁷

Aquests centres publiquen les seves convocatòries de places per a professors *(veure l'annex 2)*.

17) Per a més informació sobre aquestes escoles pots adreçar-te a l'Associació Catalana d'Escoles de Música (www.acem.cat) o accedir a la pàgina web dels ajuntament amb escoles d'aquest tipus.

18) Existeix l'Associació de Companyies Professionals de Dansa de Catalunya: www.companyiesdansa.info

19) www.mercatflors.cat/formacio-de-publics/

3/06.

ALTRES SORTIDES PROFESSIONALS

Docència en centres privats no autoritzats i en altres tipus de centres

Sense cap mena de titulació es pot impartir docència en **centres de dansa privats i no autoritzats, activitats extraescolars** normalment organitzades per les AMPA de les escoles, **activitats d'associacions, projectes socials, en centre cívics**, etc.

Malgrat que en aquests centres es pot impartir docència sense tenir una titulació, en molts d'ells se'n demana, ja que els titulars dels serveis volen professionals qualificats.

Treballar en una companyia de dansa

Els professionals de la dansa poden fundar una **companyia de dansa**,¹⁸ fer d'**intèrprets** o, entre d'altres, de **repetidors**. Totes aquestes feines es poden dur a terme sense cap mena de titulació, a criteri de l'entitat que crea el projecte.

Participació en projectes educatius

Una via recent d'inserció laboral per als pedagogs i coreògrafs es troba en la participació en **projectes educatius** d'institucions culturals, com per exemple El Mercat de les Flors.¹⁹

Per a aquest tipus de feina no es demana un títol de dansa específic. També es poden desenvolupar projectes educatius per a ajuntaments, centres cívics, universitats, etc.

Sortides en altres àmbits

Els pedagogs i coreògrafs també es poden dedicar a **assessorar, entrenar** i realitzar **muntatges coreogràfics** en l'àmbit de l'esport (gimnàstica rítmica i esportiva, natació sincronitzada, etc.), així com a realitzar assessoraments en moviment per a espectacles de dansa, teatre i circ, encarregar-se de muntatges coreogràfics en esdeveniments culturals i/o publicitaris, o a crear coreografies en òpera, cinema, patinatge, etc.

Poden **formar formadors**, impartir assignatures optatives, de Ciències de l'educació i d'ESMUC,²⁰ mòduls en llicenciatures o màsters al futur professorat d'INEF.²¹

També s'han de considerar les sortides laborals en l'àmbit de la **gestió cultural**, la **producció**, la **programació** o els **mitjans de comunicació** especialitzats en dansa: premsa, radio, televisió i internet.

20) www.esmuc.cat

21) www.inef.upm.es

Borses de treball

Per a qualsevol de les opcions comentades anteriorment a l'apartat 3, es poden consultar les diferents borses de treball que trobareu a l'annex 2.

4. QUADRE EXPLICATIU SOBRE LES TITULACIONS I SORTIDES PROFESSIONALS

Aquest quadre permet veure quines són les possibles sortides laborals de la dansa en funció de la situació acadèmica de cada professional i el que regeix la llei:

Llocs on es pot treballar	Titulat superior Pedagogia	Titulat superior Coreografia	Graduat en Dansa	Títol anterior a la LOGSE + equivalència del Ministeri d'Educació	Títol anterior a la LOGSE	Títol professional	Habilitació general	Habilitació específica	No titulació oficial
Oposicions Administració Nivell A	▲	▲	▲	-	-	-	-	-	-
Borsa d'interins -Departament d'Educació	▲	▲	▲	■	-	-	-	-	-
Conservatori Professional Dansa	▲	▲	▲	■	■	-	-	-	-
Escoles professionals de dansa	▲	▲	▲	■	■	-	-	-	-
Conservatori Superior de Dansa	▲	▲	▲	■	-	-	-	-	-
Escoles de dansa autoritzades	▲	▲	▲	■	■	-	●	●	-
Centres de dansa no autoritzats	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Companyies de dansa: coreògrafs intèrprets, repetidors, etc.	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Gimnasos, associacions, AMPA, presons, etc.	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Possible sortida laboral

La legislació estableix que per impartir docència és necessari, a més a més de la titulació, el **màster de formació pedagògica**. Malgrat això, a desembre de 2011 no hi ha cap màster de formació pedagògica específic per als titulats superiors en Dansa.

La legislació estableix que és necessari, a més a més de la titulació, un **complement de formació pedagògica**. A desembre de 2011, no se sap com es formalitzarà aquest complement ni quan.

No és possible

ANNEX 1.

RELACIÓ DE CENTRES

● CENTRE ON S'IMPARTEIX EL GRAU EN DANSA

- ▶ **Conservatori Superior de Dansa de l'Institut del Teatre**
Adreça: Plaça Margarida Xirgu, s/n, 08004 Barcelona
Telèfon: 932 273 900
E-mail: i.teatre@institutdelteatre.cat
Web: www.institutdelteatre.org

● CENTRES ON S'IMPARTEIX EL GRAU PROFESSIONAL DE DANSA

CENTRE PÚBLIC

- ▶ **Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre (EESA/CPD)**
Adreça: Plaça Margarida Xirgu, s/n, 08004 Barcelona
Telèfon: 932 27 3900
E-mail: i.teatre@institutdelteatre.cat
Web: www.institutdelteatre.org
Integra els ensenyaments de dansa amb l'ESO.

CENTRES PRIVATS

- ▶ **Centre Oficial de Dansa Laie**
Adreça: c/ Núria, 26-30, 08328 Alella (Barcelona)
Telèfon: 935 556 717
E-mail: laie@escolessas.com
Web: www.escolessas.com
- ▶ **Centre oficial de dansa Artemis**
Adreça: Passatge Cobos, 5, 43001 Tarragona
Telèfon: 977 331 719
E-mail: anaprode@gmail.com

● CENTRES AUTORITZATS PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Document «Dansa i educació 2011» del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya: www.dansacat.org/projectes/18

- ▶ **Directori de centres de formació autoritzats i no autoritzats a Catalunya**
www.dansacat.org/directori/3
- ▶ **Directori de formació reglada de l'Estat espanyol**
www.dansacat.org/directori/4

ANNEX 2.

BORSES DE TREBALL

- ▶ **Oposicions a la Generalitat de Catalunya**
www20.gencat.cat/portal/site/governacio/
Apartats: Àmbit d'actuació → Administració i funció pública → Accés a la funció pública
- ▶ **Borsa d'interins de professorat de secundària**
www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament
Apartats: Serveis i tràmits → Borsa de treball de personal docent
- ▶ **Convocatòries de places al Conservatori Professional de Dansa i al Conservatori Superior de Dansa de l'Institut del Teatre**
www.institutdelteatre.org
Apartats: Institut del Teatre → Convocatòria de places
- ▶ **Escola Municipal de Dansa de Castelldefels**
www.castelldefels.org/ca/ofertapublica.asp
- ▶ **Escola Municipal de Dansa de Celrà**
<http://escoladedansa.celra.cat>
- ▶ **CEPSA Oriol Martorell**
www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament
Apartats: Àrees d'actuació → Professorat → Borsa de treball de professorat especialista en treball físic
- ▶ **Escola Municipal de Música i Dansa de Santa Perpetua de la Mogoda**
www.staperpetua.org/emusica/index.html

► **Escola Municipal de Música i Dansa Miguel Ponguiluppi del Papiol**

www.elpapiol.cat

Apartats: Municipi → Equipaments → Escola Municipal de Música i dansa Miquel Ponguiluppi

► **Escola Municipal de Música, Dansa i Aula de Teatre de Montornès del Vallès**

www.montornes.cat/equipaments/10

► **Borsa de treball de l'APdC**

L'APdC recull i publica les ofertes de feina de l'àmbit de la dansa a: www.dansacat.org/convocatories

